

ЖАСӨСПІРІМДЕР АРАСЫНДАҒЫ ПИОНЕРБОЛ: КОМАНДАЛЫҚ РУХ ПЕН ДЕНСАУЛЫҚТЫ НЫҒАЙТАТЫН ОЙЫН

*Алмаганбетов Берик Сүлейменұлы
«Т. Айбергенов атындағы №19 мектеп-гимназиясы»
Дене шынықтыру пәні мұғалімі*

Пионербол — кеңес кезеңінің спорттық ойыны, бірақ оның тәрбиелік және физикалық пайдалы аспектілері әлі күнге дейін өз маңыздылығын жоғалтқан жоқ. Бұл ойын, әсіресе, жасөспірімдер арасында кең таралған және олардың денсаулығын жақсартумен қатар, әлеуметтік дағдыларын дамытады. Пионерболдың ерекшелігі — оның қарапайымдылығы мен командалық жұмысқа басымдық беруі, бұл оны жасөспірімдер үшін тартымды әрі тиімді етеді.

Пионербол Кеңес Одағында 1930-шы жылдары пайда болды және бастапқыда балалар мен жасөспірімдердің дене шынықтыру сабағында қолданылды. Оның атауы «пионер» деген сөзден шыққан, өйткені бұл ойын пионерлік ұйымдар мен мектептерде белсенді қолданылған. Пионербол ойындары денсаулықты нығайту мен балалар арасында командалық рухты қалыптастыруға арналған еді. Пионербол волейболға ұқсас болғанымен, оның бірқатар ерекшеліктері бар. Бұл ойын екі команда арасында өтеді, және әр командада 6-8 ойыншыдан болады. Ойынның негізгі мақсаты — допты қарсылас команда алаңына лақтырып, ұпай жинау. Ойыншылар допты қолымен қарсылас алаңына лақтырып, қарсылас команда оны қабылдап, өз алаңына қайтаруға тырысады.

Негізгі ережелер:

- Әрбір команда алаңның бір жағында орналасады.
- Ойыншылар допты қарсылас алаңына лақтыру үшін қолдарын пайдаланады.
- Командалар арасындағы ұпайлар қай команда допты алаңға түсірсе, сол командаға беріледі.
- Ойын алаңының ұзындығы 12-14 метр, ені 6-7 метр.
- Ойынның ұзақтығы әдетте екі кезеңнен тұрады, әрқайсысы 10-15 минутқа созылады.

Пионербол жасөспірімдер үшін тек спорттық ойын ғана емес, ол олардың психоэмоционалды және әлеуметтік дамуына да үлкен әсер етеді. Бұл ойынның бірнеше маңызды аспектілері бар:

1. **Командалық жұмыс дағдыларын дамыту:** Пионербол әрбір ойыншының командамен бірлесіп жұмыс істеуін талап етеді. Ойын барысында балалар өзара қарым-қатынас орнатып, бір-бірін қолдайды. Команданың жеңісі тек жеке ойыншылардың шеберлігіне емес, олардың бір-біріне деген сенімі мен ынтымақтастығына байланысты.
2. **Дене шынықтыру және физикалық даму:** Пионербол балалардың денсаулығын нығайтуға және физикалық жағдайын жақсартуға көмектеседі. Бұл ойын жылдамдықты, икемділікті, күшті және төзімділікті дамытуға ықпал етеді. Ол балалардың бұлшық еттерін нығайтуға және жүрек-қантaмыр жүйесін күшейтуге бағытталған.
3. **Тәртіп пен жауапкершілік:** Ойын барысында жасөспірімдер белгілі бір ережелер мен стандарттарға сәйкес әрекет етуге үйренеді. Олардың әрқайсысы өз әрекеттеріне жауапты болуды, командадағы рөлін дұрыс атқаруды үйренеді. Бұл, өз кезегінде, тәртіптілік пен жауапкершілікті арттырады.
4. **Әлеуметтік дағдыларды дамыту:** Пионербол жастардың арасында достық қарым-қатынас орнатуға, өзара түсіністік пен сыйластықты нығайтуға ықпал етеді. Бұл ойынды ойнау балаларды өзара байланыс жасауға, топпен жұмыс істеуге және әртүрлі әлеуметтік жағдайларда өзін-өзі ұстай білуге үйретеді.

Пионерболдың тәрбиелік мәні зор. Бұл ойын жасөспірімдерге жауапкершілікті, ынтымақтастықты және ұйымшылдықты үйретеді. Ол өзара қарым-қатынас орнатуға, жеке

тұлға ретінде дамуға ықпал етеді. Сонымен қатар, пионербол балалардың өздерін команда мүшесі ретінде сезініп, бір мақсатқа жету үшін өздерінің күш-жігерін біріктіруді үйретеді. Ойын барысында олар командалық ойлау мен ережелерді сақтауды үйренеді, бұл олардың әлеуметтік дағдыларын арттырып, қоршаған ортамен жақсы қарым-қатынас орнатуға көмектеседі. Пионербол — жасөспірімдер үшін денсаулықты нығайту мен командалық рухты қалыптастыруға арналған маңызды ойын. Оның қарапайым ережелері, қызықты құрылымы мен тәрбиелік маңызы оны бүгінгі күні де жастар арасында танымал етеді. Пионербол ойыны балалардың физикалық және әлеуметтік дамуына ықпал етіп, оларды ынтымақтастыққа, тәртіпке және жауапкершілікке тәрбиелейді. Бұл ойын балалар үшін әрі қызықты, әрі пайдалы бола алады.